

המִכּוּחַ

המִכּוּחַ שְׁצִיר אֶת הַשֵּׁשׁ בְּדַמּוּת אֲגַרְטֵל כְּחֶלְחֵל מְזֻכּוּכִית חֶבְרוֹן תּוֹסֶסֶת, מְלֵא
פְּרָחִי מִלְּפִפוּנִים כְּבוֹשִׁים עִם הַרְבֵּה שׁוּם כְּתוּשׁ וְעֲלֵי גֶפֶן קְטוּפִים
לְפָנוֹת בְּקֶר שׁוֹעֵל נֹרֵד תָּאֵב לְנֶגֶס
טָרֵם הֶחְמִיצוּ, יִרְקָרְקִים, שְׂבִירִים, נוֹטְפִים מִי מֶלֶח
עַל שְׂמִים מִתְנַנְדִּים שְׁלֵא נִפְרָשָׁה עֲלֵיהֶם מִפֶּה לְבָנָה
הוּא שְׂמַעְרָבֵב אֶת חַיִּי עִם חַיִּיד עַל בֶּן צִירִים אֲרָעִי.

בְּרוּחַ הַמַּעַט

בְּרוּחַ הַמַּעַט שְׁבִין צַעֲקוֹת הַיּוֹם לְמַבּוּשׁוֹת הַלַּיְלָה
בְּשֶׁהֵנוּף נִהְיָה שְׂטַח לְבָן וְשַׁחֲוֹר
אֶפֶק תְּמוֹרֵי נֶרֶךְ
מֵאַזֵּן אֶת רֹאשֵׁי עַל כַּתְּפֵי
וַיּוֹם נִטְרָף בְּלַיְלָה.

מִקָּח

כַּמָּה זְמַן אַתָּה יְכוּל לְהַתְמַקֵּחַ
בְּשֶׁפָּה נִרְה וּפְרָאִית
עִם צוּרָף עֲרֻמוּמִי
הַמְנַסָּה לְדַקָּה. כִּבְיָכוּל,
כִּמְשַׁקֵּל חֲיִידָ?

כַּמָּה זְמַן אַתָּה יְכוּל לְאַמֵּץ אֶת שְׂרִירֵי עֵינֶיךָ
כִּמְעַקֵּב אַחֵר הַרְעָדָה?
הִנֵּה הִיא שׁוֹכֶכֶת.

וְהִירִי בְּנִשְׁיָהּ אַחַת יְכַלֵּת לְהַנְכַחַת.

יש

יש מות בתוכי
כמו אבנים בכליות
שגורמות להרגשת בחילה
בעונות מסוימות.

יש מות בתוכי
כמו עופרת בשרירים
של הפצוע הסובל מכאבים
לפני הגשם.

יש מות בתוכי
כמו רסיס הזכוכית הזעיר
שחדר לגלגלתה
במלחמת השחרור, והוא

שגרם למיגרנות גוברות.
שבוע לאחר הנתיח חדלה להכיר את ילדיה.

ולמה לא געגועי הזווג של להקת פרפרים זכרים.



כאשר נספג החלב בתינוקות והשמן בכצק
למה לא אספג גם אני אל בין קפולי משאלותיכם?
ולו כתפוח אדמה באדמה.

אבל חקי הכימיה נותנים לי שניזן זכיות רק למראית עין
היסודות הכבדים מארחים אותי לשעה קלה
בבית העשוי עוגות ותינוקות
עד שיסק התנור.

עוד שיר בְּקָר

בלילה נֶעֱטַף מְשֻׁכְּבֵי שָׁמַיִם קְמוּטִים וּמְכַתְּמִים
כְּמוֹ מַצֵּעַ לְאַחַר תְּשׁוּמֵי שְׁלֹא מְרֻצוֹן.
כּוֹכְבִים נִפְלִים וּמְזֻמּוֹ לִי נִגּוֹן עוֹקֵץ:
לִילָה בְּלָה! לִילָה בְּלָה!

בְּבִקְרֵי אֵיךְ תֵּאֱחָז רֹחַ בְּיָדִים נִקְשׁוֹת
קִצְרוֹת רְקִיעַ. אֵיךְ מְשַׁפְּתִים קְמוּצוֹת
תִּנְשֵׁף מִמֶּנּוּ נִהְלָא פְּרוּרֵי כּוֹכְבִים יְבֻשִׁים.
וּבְאַנְחָה גְדוּלָה תִּנְעַר אַחַת וּשְׁתִּים
מִפְּרֵשׁ כָּל הָאָרֶץ הַקְּבֻדָּה שׁוֹב
מִפְּלִיג וְהוֹלֵךְ.

תְּצַעֲקֵי

תְּצַעֲקֵי. כְּבִשָּׁה אַחַת
מְטַמְטֶמֶת מְחֻשְׁפִים. תְּצַעֲקֵי
כְּבִשָּׁה. קִלְקֵלְתְּ אֶת הַשִּׁבְת
בְּכָל אֲזוֹר הַתְּעֻשָׁה הַחֹל נַח נְקִי. נְאוּר.
נוֹצֵץ בְּכַפְתוֹרֵי זְהָב. מְחַלִּיף לְחִלְיָה כְּזוֹ
עַם כִּיְסִים. וְלִמִּי בְּשִׁבְת בְּבִקְר וְלִשְׁם מָה
כְּבִשָּׁה אַחַת סְגוּרָה בְּנִגְרָה
לוֹחֶכֶת נִסְרֶת מְגוֹלְלָה. מִשְׁתַּנְּעַת
מִגְעָגוּעִים לְמִים. גַּם כִּי תֵלֵךְ
בְּכָל הַנִּגְרָה אֵין נֶפֶשׁ חַיָּה וּבְכָל אֲזוֹר הַתְּעֻשָׁה אֵין קוֹל.
אֵין כָּל קוֹל מְלֻבְדָּה. שְׁמַקְלַקְלַת לְךָ אֶת הַשִּׁבְת
בְּצַעֲקוֹת מְנֻסְרוֹת.

צפור כנף



צפור כנף יש גם לי בבית
שמנקה את כבדי מדי בקר
ושר
למה, מוגת לב שלי, למה לסלע?
כי אני אוהבת ללטף עשבי ים שוטים ככה
רכים כמו כנף צפור.

כל ארצה בזינו
תרמילו הצבאי מתחת משתי
הניחותי אוניו על פטמותי השטוחות
להניק אותו עם בכותי.
היה מטיל עמדי אחי יד ביד על דשאים מאפירים
בין ברקיו המשכלות מקום עצמותי בצלום הילדות:
עצמות רכות מונחות
בין ברקי מנת מגלח לראשונה.

מאחור באה אלי השמחה
מתפוררת כמו שירי הארוחה
שהדרורים והחתול אוכלים יחד לאור השמש.
באה בעצמות החלולות כמו צפירה
של ילדים בוכים בבקר
קריאה של גבר חי טרם שחר
מרעיד את חללי המגששים
אחורנית בידים משתקות
לאחו בזינם של החיים.

רק הירק השקוף לשמש של עלה הגפן
הירק הנמס בזהב, הנמס לאטו
ונמצץ באויר נעצם עינים בתנודות ראש מאשרות אשר נוסע שכור
של עלה גפן אחד מתפשט את ירקותו מרצון
סומא להנשא
על האויר המזהב, המצלצל, של סוף
מוצקיות הקיץ.

קבר צהרים. במטבח
הכל ערוך
על השלחן פנים אל פנים
המזלג שלי כמעט נוגע בספיין שלך.
קצות שערותי סמוכות לעורק צנאך.
המאורר מוציא ומכניס לראש שלי
אויר שלוק מן הראש שלך.
גם אני רואה את הסדקים
על שלחן המטבח, קבר,
יותר ישן מאשר חדש.
גם אני רואה את רגליו העבות.
קח את הספיין, תפרס לחם.

אולי כשהחם יהיה פחות מעיק
והיא תלך מכאן.
עכשו אינני יכולה
אפלו לגשת
אפלו להראות סימן
אפלו לנשם עמק.

נהרי מזמן אני מתבזה
אליך קצף גלים תפל
נעצר באמצע ומתחיל שוב
משאיר מתנות לא מבקשות
על חוף קמור, גבך
כל כך ללטוף נכרא.

אבל הנה היא שוב,
מתבוננת אחרנית על עצמה כאשת לוט
וכבר על ים של מות
סמיק ושמונני אני היא
צפה מאבנת לא אליך.

יום יום את מסלקת לשעורין
את חשבון הקשר, ממנו הוא מושך ומגלגל
על אצבעו קטעים קטעים של חיטי עצבים מנתקים.
מתי תחדלי לסבך את הפקעת
בצפרניים של חתולה שכחנית?
נהרי לילה לילה חתמת על הלנאות
לקנות איש אהבה
לו את מולדת.

בְּשֵׁהֲגֵרָח נְעֵלָם

בְּשֵׁהֲגֵרָח נְעֵלָם בְּסוּף הַחֹדֶשׁ
אִין לְאֶרֶץ חֲרֹדָה וְלֹא עֲלִבּוֹן.
מִי הָאוֹקֵינוֹס הַשְּׁקֵט
מִקְרָרִים בְּלִטּוּפֵי גְאוֹת נִשְׁפָּל קְבוּעִים
אֶת מְקוֹם הַגָּדָם בְּבִטָּן
וּמְבֹסִים בְּמֶנְחָה טְבוּל תְּמַצִּית מְרַפָּא חוּמָה
אֶת הָעֵינַיִם הַרְוֹאוֹת
אֶת הַיָּרֵחַ תְּמִיד קְטוּעַ, חֹרֵר מְאֹד,
מוּטָל עַל אֲלוֹנֵקָה מְכַתְּמָת.
בְּשֵׁהֲגֵרָח נְעֵלָם בְּסוּף הַחֹדֶשׁ
אִין לְאֶרֶץ חֲרֹדָה שְׁלֹא יָשׁוּב אֵלֶיהָ.

בְּלִילוֹת הַקֶּץ

בְּלִילוֹת הַקֶּץ הַדּוֹמָמִים
בְּשֵׁאֲתָם מִתְחַפְּרִים מְאַחֲרֵי דְלִתּוֹת
לְהִתְלַבֵּל בְּמִסְתָּרִים
אֶפְלוּ תְּפוּיִם אֲדָמָה שֶׁהִתְרוֹקֵן מִמְצַבּוּרָיו
יְכוּל לְקַלֵּט
קוֹלוֹת
שְׂבָנֵי תְּפוּיָיו הַרְכִּים
רוּיִים מִחֶלֶב
מוֹצִים זֶה מִזֶּה בְּנִשְׁיָקוֹת.

התפָּרשות

קִשְׁאֲנִי פּוֹשֵׁטת אֶת יָדֵי לְלִטְף אֶת רְאֲשֵׁיכֶם
כָּל הַשְּׁעָר, שֶׁהִיָּה מִתְלַתֵּל וְנָדָה, מִתְיָשֵׁר וּמִתְעַבֵּה
וְרִיחַ הַיְּנֻקוֹת שֶׁהֵייתִי שׁוֹאֶפֶת מִמֶּנּוּ לְשִׁכְרָה
מַעֲרֹב בְּשֹׂאֲרֵית דְּמִי, הוֹלֵךְ וּמִתְאַדָּה.

קִשְׁאֲנִי פּוֹרְשֵׁת אֶת יָדֵי לְלִטְף אֶת רְאֲשֵׁיכֶם
הֵם גְּחִים מִחִיקֵי, גְּבִהִים וּמִתְרַחֲקִים,
וְנִשְׁאָרִים תְּלוּיִים בְּתוֹךְ כַּפּוֹת יָדֵי
כְּמוֹ תַּאֲנִים הוֹלְכוֹת וּמִכְבִּירוֹת.

קִשְׁאֲנִי שׁוֹלַחַת אֶת יָדֵי לְלִטְף אֶת רְאֲשֵׁיכֶם
קִשְׁאֲנִי מְנַסֶּה לְאַחֵז בְּהֵם, לְתַמְךָ אוֹתָם בִּי,
הֵם נִעְשִׂים נְפוּחִים, מַעֲלִים קְרוֹם,
וּלְפִתַע נוֹגְעוֹת אֲצַבְעוֹתַי בְּזִיפִים.

קִשְׁאֲנִי פּוֹתַחַת אֶת יָדֵי לְלִטְף אֶת רְאֲשֵׁיכֶם
הֵם נִפְזָרִים מִתּוֹכִי לְאַרְבָּעָה עֲבָרִים
הֵם מוֹשְׁכִים אֲלֵיהֶם שׁוֹעֲלִים וּפְרָפְרִים
הֵם מְסוֹכְבִים אֶת הָעוֹלָם בְּרִיחוֹת לֹא מְכָרִים.

זוֹ אֲנִי

אֲשֶׁר עַל הַחֲלוּמוֹת
זוֹ אֲנִי בְּזִהִירוֹת וּבְנִשְׁיָקָה רַבָּה וּמַהִירָה
זוֹ אֲנִי הַמַּעִירָה אֶתְכֶם מִחֲלוּמוֹת
וּמְסִירָה אֶת הַשְּׂמִיכָה מֵעַל שְׂנֵתְכֶם הַמְתוֹקָה
כְּמוֹ חֲלָה זֶה עֲתָה אֶפִּיתִי.
אֲחַ, הַשְּׂנָה הַמְאִירָה שֶׁל יְלָדֵי
כְּמוֹ יָדֵי אֲנִי בּוֹצֵעַת אוֹתָהּ, תּוֹלֵשֶׁת
וּמְפוֹרְרֶת בֵּין הַבְּקָרִים הַחֲרָפִיִּים
הַחוֹלְפִים מֵעַל רְאֲשֵׁינוּ
כְּמוֹ עֲדַת דְּרוֹרִים אֶפְרִים
בְּצַפְצוּף מְלֹא צִפְיָהּ.

והילד אשר ינלד

והילד אשר ינלד מן האצבע
שנכנסה לתוך פנרת הדבורים התכלה
אינה ילד ינלד
עינים תכלות יותר עינים יפות יותר עינים
לראות ולירא.
ולילדי הנשים הצרות עין אחת לכלם.

אנחנו

אנחנו שחדלנו
להגיד אנחנו נמסנו עם השלג
של אלה תשע מאות וחמשים, בצנע הגדול
כמו אבקת חלב נמסנו בקפה ברזילאי
מהתכילות שבאו מאמריקה, קדם אכל
אחר כך בגדים: כובע קטיפה עם רשת לפנים
המקמטים של אמי השכולה, אמי הבוכה
על צרמות של תחפושות הנה מוטלות
עלינו בשנת אלה תשע מאות ושמונים, בערב שקת,
כשאנחנו מנסים לשיר את השירים הרוסיים
והקולות נפרמים.

בערמת הסמרטוטים בשוק צעקתי לו שלום מאז,
 נרד לא שלי, מנסה להתלבש עלי,
 שמכנסי התעמלות כחלים גפוחים מלחמים מתחת לעורי.

הנרד של התלבשת האחיזה בבית ספר לבנות ערכיות
 מהחלון של אוטובוס דרום יהודה צעק לי שמחה לא שלי
 הכניס לי כמו מסטיק מפה לפה שמחה לא שלי.

אכנים לא בלעתי.

בתי צחקה והפנתה פניה ממני
 קאלו הראיתי לה גדול נרד בתוף גרוני.

כשאתה מביט בי בעיניים כהות של פליט
 הולכים רחמי ומתפוצים
 בעניותות של סרוב ועיני
 הרואות בשירת מכאוביך
 נעצמות מלומר: לך לך
 הוי בשר הפוף מבשרי
 פליט מרחמי החרוף
 הולד מולדת בכחך זה בכחך.

הראה לי

מסחר

איש לא ראה מה שעשיתי בינתיים לנד הגדר.
אנשים עסקו בהובלת פסנתרים, שטיחים,
בהרפתחת מי השתיה.
אנשים אחרים הלכו עם ידים למעלה.
זה לא היה חלום. כל כך יבש לי בפה
והמים עוד לא פושרים, לכן בינתיים
מבעד לגדר אני עושה מסחר עם ילדה אחרת
מסטיק מפה רטב לפה יבש בעד פרוסה עם חמאה
מלוחה אמריקאית, והזבובים שאכלו את המגלה מעיניה
מתלשבים על עיני בינתיים יבוא יצוא, בינתיים
טעימה ראשונה של תירות.

ככה זה היה ביפו, ביולי 1949,
כשאנשים עסקו בהובלת פסנתרים, שטיחים,
בהרפתחת מי השתיה.

הראה לי שוב אותן התמונות
של אנשים במכונית סגורה.
אני צריכה להיות מוכנה.
עינים של ילד מתבונן בפנים מרסקות של אחיו הראה לי.
אל תכסה ערמת גזיות חרוכות.
אני צריכה להיות מוכנה.
לא בחלומות, לא לפני השנה,
כמו שהייתי נהרגת עם אחי במלחמה ההיא,
לילה לילה קרבי מוקאים מבטני
רקושים מדגדגים בהם
וקולי משתק.
הראה לי בהקיץ. בטלויזיה.
אף אומר אב קפצי מהחלון ורוצי.
אף אדם אקדח אויב אחז.
הראה לי את זה שוב.
אני צריכה להיות מוכנה.

ירושלים

גביע גדול של בולח
הפוך על האויר ועלינו
ועל עוללינו ועל המאדשים
המחזיקים בך בלח מלמטה,
גביע קטן של זהב
ממלא דם ועקרבים.

28

פְּלִשְׁתִּין

במטה הצרה הזאת
ליד קיר חמר מלא שקערוריות
מחלות לעכבישים ושקמיות
אם אתהפוך אפל לים.

במטה הצרה והקשה הזאת
האם באת לדעת אותי, יא חביבי
או לנפץ את ראשי
ואת ראש עוללי אל הפתל?

29

פְּרוֹת כֶּסֶף

פְּקִידַת בְּנֵי עַם צְפָרְנִים מְזַהֲרוֹת
עַל צְנָאָה חַי מְזַהֵב רוֹבֵץ
תְּנוּכֵי אֲזַנֵּיהָ מְצַמִּיחִים פְּרוֹת כֶּסֶף
וּפִיהָ מְדַבֵּר אֵלַי בְּאוֹתָהּ עֲבָרִית.
מְדַבֶּקֶת עַל הַכְרִזָּה הַמְאֻשֶּׁרֶת שְׂמֵאֲחוּרֵיהָ. עַל הַקִּיר.

מִשָּׁב חֶלֶשׁ

מִשָּׁב חֶלֶשׁ שֶׁל רֵיחַ עֲדִין
לֹא מְגַדֵּר פְּרִיחַ מַיִם
בְּצִנְצִנָּת צְפָרְנִים נְבוֹלוֹת
מוֹכִיל אוֹתִי מְמַלּוֹתֶיךָ מַלְמֵלָה
אֶל שְׁפָתֶיךָ הַמְּוֹלְלוֹת אֲרָגְמָן
אֶל חֻכְךָ הַמְתַּיֵּבֵשׁ
אֶל לַחֹת חֵיקֶיךָ הַנְּעַפְרִים
אֶל פְּרִץ הַתְּאֻבוֹן הַפְּשוּט
תְּאֻבוֹנוֹת חֵיקֶיךָ
הַנְּסַתְּמִים מְרָה.

סֵדֵר הַשִּׁירִים

- | | | | |
|----|-------------------------|----|--------------------|
| 18 | בְּשֵׁהֲרַח נֶעְלָם | 5 | הַמִּקְחוֹל |
| 19 | בְּלֵילוֹת הַקָּיִץ | 6 | בְּרִנַּח הַמַּעַט |
| 20 | הַחֲפָרָשׁוֹת | 7 | מִקַּח |
| 21 | זוֹ אֲנִי | 8 | יֵשׁ |
| 22 | וְהַיְלֵד אֲשֶׁר יוֹלֵד | 9 | כְּאֲשֶׁר |
| 23 | אֲנַחְנוּ | 10 | עוֹד שִׁיר בְּקָר |
| 24 | נֹרֵד | 11 | הַצֵּעֲקִי |
| 25 | פְּלִיט | 12 | כֹּל אֲרָאָה |
| 26 | הֲרָאָה לִי | 13 | צִפּוֹר קִנְיָה |
| 27 | מִסָּחָר | 14 | רַק הִרְקֵה |
| 28 | יְרוּשָׁלַיִם | 15 | שְׁלֹמֹן מִטְּבַח |
| 29 | פְּלִשְׁתִּין | 16 | אוֹלֵי |
| 30 | פְּרוֹת קָסָף | 17 | חֲשׁבוֹן |
| 31 | מִשְׁבַּח חֵלֶשׁ | | |